42. Maandag, 21 December 1942 — DAGBLAD — 59ste Jaargang, No. 8784

AMIGOE DI CURAÇAO

Dit blad verschijnt dagelijks (behalve 's Zondags)
Abonnementsprijs voor het Gebiedsdeel
ƒ 1.50 per maand [Aruba ƒ 2.—] bij vooruitbetaling.
Afzonderlijke nummers ƒ 0.10.

Adm.: Tel., 1550. Redactie Tel. 1858.
Hoofdredacteur: Dr. JOH. HARTOG
Spreekuur van de Redactie 16—18 uur.
Bureaux: Conscientiesteeg 27—29.
Adres: Postbus 80, Willemstad.
Uitgeefster: Paulus-drukkerij.

Kantoor Verenigde Staten: M. D. BROMBERG & Asso. Inc.
19 to 25 West 44th Street, New York N. Y.
Kantoor voor Redactie en Administratie Aruba:
J. E. CROES, Postbus 14, Nassaustraat, Oranjestad, Telef. 38

Nieuw offensief van Rode Leger.

Reeds 28.000 nazies gedood; 14 000 gevangen.
Grote luchtaanvallen op West-Europa.
IN LIBYE BLIJFT ROMMEL TERUGTREKKEN.

„TWEE JAAR GELEDEN".

December 1940.

21. Britse vliegtuigen beschadigen de Protestantse Cathedraal in Berlijn. De Duitsers bombarderen op hevige wijze Liverpool.

Een officiële zegsman van het Duitse ministerie van Buitenlandse Zaken verklaart, dat de Britse minister van Scheepvaart „den Verenigden Staten van Noord-Amerika opwekt; een daad te stellen, die de oorlog zou uitlokken" tegen de As. Tijdens een persgesprek zou de Britse minister er op gezinspeeld hebben, dat de Verenigde Staten de Duitse en Italiaanse schepen in de havens der Verenigde Staten zouden overdoen aan Engeland.

22. Koning George van Engeland benoemt burggraaf Halifax tot Brits ambassadeur in de Verenigde Staten van Noord-Amerika. Anthony Eden wordt staatssecretaris van Buitenlandse Zaken en kapitein David Margesson wordt staatssecretaris van Oorlog.

De Britten bombarderen Wilhelmshaven, Keulen, Mannheim, Brest, Ostende, Calais, Antwerpen, Rotterdam en Loriënt.

Maarschalk Graziani deelt minister-president Mussolini mede, dat het Italiaanse offensief tegen het Suez kanaal begin December vertraagd werd door het gebrek aan water en dat de latere terugtrekkingen plaats hadden wegens het tekort aan gemechaniseerde uitrusting.

Twee spionnen, die schuldig bevonden werden aan het overbrengen aan Engeland van het feit, dat de Italiaanse oorlogsschepen in de nacht van 11 November te Taranto waren, worden te Rome doodgeschoten. 22 Anderen worden tot gevangenisstraf veroordeeld.

23. Minister-president Winston Churchill houdt een rede tot het Italiaanse volk om het aan te sporen zich te ontdoen van Mussolini.

Manchester wordt weder door de Duitsers gebombardeerd. Het aantal doden stijgt hiermede in deze stad tot 500.

Het burgerlijk bestuur van Elzas in het Franse bezette gebied maakt bekend, dat degenen, die ongeschikt worden bevonden om opgenomen te worden in de Nieuwe Orde uit Elzas verdreven zullen worden.

24. Een millioen Londenaars vieren onder de grond in kelders, schuilplaatsen enz., de vooravond van Kerstmis. De Londenaars zeiden: „Kerstmis is 1940 jaar oud en Hitler slechts 51. Hij kan ons Kerstmis niet bederven."

25. West Europa blijft vrij van bombardementen, maar wel is er activiteit van vliegtuigen in Albanië en Noord-Oost Afrika.

Britse vliegtuigen laten Kerstmisgeschenken vallen op het eiland Korfoe.

26. Ook heden is er geen vliegtuigactiviteit in West Europa.

27. De luchtaanvallen van de Duitsers en Engelsen worden hervat. Een kruiser beschiet het eiland Nauru, een vroegere Duitse kolonie, dat nu onder Brits mandaat staat. Het eiland ligt tussen Australië en Hawaii.

RUSSISCH COMMUNIQUÉ.

„Gedurende de nacht van 19 op 20 December zetten onze troepen in het gebied van Stalingrad en aan het Centrale front en in het gebied van de middenloop van de Don hun offensieve operaties voort in dezelfde richtingen als tevoren.

In het fabrieksgebied van Stalingrad wisselden onze troepen artillerie- en machinegeweervuur met den vijand en vernielden zij vijandelijke sterktepunten. Gedurende de nacht vernielden aanvalsgroepen van de afdeling X 6 vijandelijke blokhuizen en uitgravingen en doodden zij ongeveer 100 vijandelijke manschappen.

Ten Noord-Westen van Stalingrad voerden onze troepen actieve operaties en vernielde een afdeling 9 vijandelijke blokhuizen. Een mortieren-batterij bracht 3 vijandelijke artillerie-batterijen tot zwijgen en blies een ammunitiedepot op. Bij het afslaan van een vijandelijke tegenaanval doodden zij ongeveer 200 vijandelijke manschappen. In een sector wierpen Duitse transportvliegtuigen verschillende kisten met blikjeswaren, die in ons bezit vielen.

Ten Zuid-Westen van Stalingrad sloegen Sovjet-troepen tegenaanvallen af, die werden uitgevoerd door de vijandelijke tanks en infanterie. Een detachement van de afdeling X ontwrichtte in een verwoed gevecht 8 tanks en vernielden 26 vrachtauto's. In een andere sector werd een bewoonde plaats in de loop van de dag genomen. Bij de gevechten dreven onze troepen de Duitsers uit deze plaats en doodden ongeveer 300 vijandelijke officieren en manschappen. In het gebied van de middenloop van de Don zetten onze troepen, die de vijandelijke defensies doorbreken, hun offensief voort, waarbij een aantal bewoonde plaatsen werd bezet.

Gedurende de afgelopen maand richtten de Duitsers in dit gebied een aantal fortificaties, blokhuizen, kazematten, prikkeldraadversperringen, mijnenvelden en verscheidene tankvallen op. Zij zetten de bewoonde plaatsen om in weerstands-centra en geschutsposities en legden ondergrondse lijnen aan.

Onze infanterie overkwam in nauwe samenwerking met de artillerie, tanks en vliegtuigen de versterkte vijandelijke linies en bracht hevige slagen toe aan de Duitse troepen.

In een sector bezetten de mannen van de afdeling X een gefortificeerde plaats en doodden er meer dan 800 Hitlerieten. Zij veroverden 2 artilleriebatterijen, 26 machinegeweren, een ammunitie-depot en 2 opslagplaatsen met materialen. In een andere sector doodden onze afdelingen binnen twee dagen 1500 vijandelijke manschappen en namen zij ongeveer 1000 Hitlerieten gevangen. Zij veroverden 23 tanks, 4 machinegeweren, 50 zware machinegeweren, 20 mortieren en meer dan een millioen granaten, 60 kilometer telefoondraad en ander materiaal.

Aan het Centrale front consolideerden onze troepen de posities, die zij wonnen en voerden zij in enkele sectoren offensieve operaties uit. Ten Westen van Rzhev bezetten onze troepen twee vijandelijke sterktepunten en ruimden zij meer dan een compagnie van Duitse officieren en manschappen op.

In een andere sector deden de Duitsers verschillende verwoede tegenaanvallen, doch zij hadden geen succes. De vijand verloor bij deze tegenaanvallen alleen in doden ongeveer 800 officieren en manschappen. Onze troepen vernielden 6 kanonnen, 5 tanks, 37 machinegeweren, 62 kazematten, 47 uitgravingen en bliezen een ammunitie-depot op. In het gebied van Velikie Lukie vochten onze troepen voor de uitroeiïng van de Duitse garnizoens, die in bewoonde plaatsen zijn gevangen.

Ten Noord-Oosten van Tuapse verdreven onze troepen den vijand van een aantal hoogten veroverden de volgende buit: 432 geweren, 38 tommygeweren, 13 machinegeweren, 6 kanonnen, 5 mortieren, 3 anti-tankgeweren, 1000 granaten, 115.000 patronen, 1000 mijnen en 3 ammunitie-depots." (Moskou, (AP) 20.12)

HET NIEUWE RUSSISCHE OFFENSIEF

Berichten deelen mede, dat het offensief van het Rode leger aan de middenloop van de Don in Westelijke voortgang maakt met een snelheid, die vergeleken kan worden met de Duitse opmars in Oostelijke richting in Juli. De Russen dreigen in hun nieuw offensief de gehele spoorlinie te veroveren van Voronesj naar Millerovo een afstand van ongeveer 380 kilometer.

In Westelijke en Zuidwestelijke richting voortrukkende over de besneeuwde steppen hebben Luitenant Generaal Golikovs troepen — naar vermeld wordt — Millerovo het uiterst belangrijke kruispunt van twee belangrijke spoorlijnen in het Donbekken. Een van deze spoorlijnen is de Moskou-Rostov lijn. Kantemirovka dat op slechts 86 kilometer ten Noorden van Millerovo ligt, is hecht in Russische handen. De Russen bevonden zich ook ten Noord-Oosten en Oosten van Millerovo.

Het is bekend dat zij zich bevonden te Chernskaya ten Oosten ervan op 23 November.

Een bericht van „Izvestia" zeide, dat lange rijen van Duitse gevangenen, welker aantal op veel meer dan 10.000 wordt geschat, naar achteren worden geleid door Russische cavaleristen. Een dikke sneeuwlaag bedekt de steppe en de huilende wind joeg mede de Duitsers achterna. Reeds is bij de offensieven van het Rode leger in het Zuid-Westen van Rusland 165.760 vierkante kilometer van Russische grond heroverd van den indringer. Kantemirovka, de meest Westelijke plaats, die door de Russen werd heroverd, ligt op 380 kilometer ten Westen van Stalingrad. (Moskou, (AP) 20.12).

OORLOGSCOMMUNIQUÉ VAN CAÏRO.

Het gezamenlijk oorlogscommuniqué van Caïro luidt als volgt:

„Gisteren zetten onze vooruitgeschoven strijdkrachten de gehele dag de achtervolging van den terugtrekkenden vijand voort. Wederom werden op grote schaal operaties tegen den vijand uitgevoerd door gevechtsvliegtuigen. Objecten, die met belangrijk succes werden aangevallen, waren vooral de colonnes van voertuigen zover ten Westen als Buerat op 95 kilometer ten Westen van Sirte.

De vijandelijke activiteit, welke op kleine schaal was, hinderde onze operaties niet. Transportvoertuigen en gebouwen te Beraut werden in de nacht van 1 op 19 December met succes gebombardeerd. Tunis en La Goulette werden dezelfde nacht aangevallen en een grote brand werd veroorzaakt in een stations-gebied te Tunis. Bij La Goulette werden tanks getroffen. Branden werden veroorzaakt op het vliegveld Comiso op Sicilië.

De vijand was ook actief in de nacht van Vrijdag. Grote formaties van vijandelijke bommenwerpers, die Malta naderden, werden bestreden door onze nachtgevechtsvliegtuigen, die een neergeschoten en de andere dwongen hun bommen in zee te werpen.

Enige schade werd aangericht, doch onze offensieve nachtelijke operaties werden voortgehouden. 4 Grote vijandelijke vliegtuigen, die in de richting van de kust van Tripolitanië vlogen, werden gisteren neergeschoten door onze lange afstands gevechtsvliegtuigen. Van de bovengenoemde operaties keerden 3 onzer vliegtuigen niet terug." (Caïro, (AP) 20.12).

DE GEVECHTEN IN LIBYE.

Gemeld wordt, dat 20 tanks van de as werden vernield en 500 gevangenen werden gemaakt; voorts werden 30 kanonnen veroverd en enkele honderden voertuigen vernield of veroverd in een harde slag van drie dagen, welke volgde nadat de Nieuw Zeelandse infanterie en Britse tanks een van Rommels tankdivisies op Dinsdag afsneden ten Westen van El Agheila. De Britten gaven tevoren toe, dat een deel van de ingesloten vijandelijke strijdmacht was ontsnapt uit de val en de vlucht in de richting van Tripoli verder voortzette (Caïro, (AP) 20.12).

ROMMEL ZET DE TERUGTREKKING VOORT.

Het gezamenlijk communiqué van Caïro luidt:

„De vijand zet zijn terugtrekking voort. Onze voorste patrouilles waren gisteren in contact met elementen van zijn strijdkrachten in de buurt van Sultan.

Verder naar het Oosten wordt het werk voor het opruimen van de mijnen steeds voortgezet. De luchtactiviteit boven het gevechtsgebied had plaats op verminderde schaal, hoewel enkele Geallieerde gevechtsbommenwerpers wederom opereerden tegen de vijandelijke voertuigen bij Sirte en Buerat.

Objecten te Buerat werden wederom gebombardeerd in de nacht van 19 op 20 December. Een JU88, die gisteren alleen vloog boven zee nabij Port Said, werd neergeschoten en een ME-110, die een onzer vliegtuigen nabij de Tunische kust aanviel, werd vernietigd. 3 Onzer vliegtuigen worden vermist van de bovengenoemde operaties" (Caïro, (AP) 21.12).

OORLOGSCOMMUNIQUÉ VAN NEW DELHI.

Het gezamenlijke oorlogscommuniqué van New Delhi luidt:

„Gisteren 19 December zetten onze troepen de Zuidwaartse beweging voort in Arakan. Geen contact werd met den vijand gemaakt. Gedurende de dag voerden onze gevechtsvliegtuigen in deze operaties offensieve vluchten uit in het gebied van de rivier Mayu en Akyab. Gebouwen, die door den vijand bezet zijn, werden beschoten. Gisteravond vielen onze bommenwerpers het vliegveld te Toungoo aan. Alle bommen vielen in het doelgebied en ontploffingen werden gezien op de startbanen. Verschillende gevechten vonden plaats. Van deze en andere operaties wordt geen onzer vliegtuigen vermist." (New Delhi, (AP) 20.12).

Het nieuws van vandaag.

Het Russische leger rolde Westwaarts aan het midden-Donfront in een nieuw offensief, dat Duitse doden opstapelde op de besneeuwde steppen en nieuwe dorpen voegde bij de 300, die reeds genomen werden. De Duitsers deden felle tegenaanvallen in een poging de nieuwe Russische opmars te stuiten, doch het middagcommuniqué zeide, dat de vijand onder de hevige slagen van het Rode leger „terugviel in Zuidwestelijke richting". Reeds werden 28.000 Duitsers gedood in dit nieuwe offensief en in de afgelopen nacht werden er nog 1700 bijgevoegd.

Het aantal verkleumde Duitse gevangenen bedraagt reeds bijna 14.000 en deze worden naar achteren gevoerd na de eerste 5 dagen van de hevige gevechten.

Aan het Centrale front maken de Russen ook goede voortgang en in het gebied van Stalingrad worden steeds meer verliezen toegebracht aan de nazies. Ook in de Caucasus worden belangrijke hoogten aan de greep van Hitler ontwrongen en de buit, die in Russische handen valt, groeit steeds (blz. 1).

In Tunis neemt de Geallieerde luchtsterkte dagelijks toe en in Libye trekt Rommel nog altijd terug in de richting van Tripoli en de Tunische grens. Het achtste leger bevindt zich met zijn voorposten reeds in de buurt van Sultan na een pantserdivisie van Rommel gedeeltelijk vernietigd te hebben in een slag, die drie dagen duurde (blz. 1).

Boven West-Europa werden gisteren bij dag grote operaties uitgevoerd door de Geallieerde luchtmacht. Reeds vroeg in de morgen vlogen gevechtsvliegtuigen uit en later deden Noordamerikaanse bommenwerpers onder een krachtig geleide van gevechtsvliegtuigen een aanval op een grote Duitse luchtbasis te Parijs.

In de afgelopen nacht werden industriële objecten in Duisburg aangevallen. Het weer was goed en het maanlicht helder. De aanval was hevig en geconcentreerd en vele grote branden werden door vliegtuigen achtergelaten (blz. 3).

Op Nieuw Guinea werd Kaap Endaiadere veroverd door de Geallieerde troepen en een Japanse kruiser werd ten Noorden van Nieuw Guinea tot zinken gebracht. Generaal Tomatore Horii, de Japanse Commandant op Nieuw Guinea, werd gedood.

En in Birma banen de Britse troepen zich gestadig een weg door de wildernis in het offensief, dat hen reeds halverwege naar Akyab voerde. Vliegtuigen uit Brits Indië en China blijven toeslaan op Japanse vliegvelden en klaarblijkelijk zijn de Chinezen ook begonnen met een offensief uit het Noorden (blz. 1).

Kerstboodschap van de Koningin.

Koningin Wilhelmina heeft per Radio-Oranje de volgende Kerstboodschap aan al Haar onderdanen gezonden:

Bij de nadering van Kerstmis, die zeer hard en droevig voor u, en dus ook voor mij, zal zijn, wil ik niet nalaten enige woorden tot u te spreken. Trachtend van hier uit uw gevoelens op Kerstmis te peilen, zie ik in mijn gedachten uw bittere angst voor uw materiële bestaan, uw veelvuldige verdriet, de diepe en dodelijke smart en rouw in uw harten om hen, die u wredelijk zijn ontrukt. Doch daarnevens zie ik uw groeiende hoop op wat de toekomst brengen zal.

Wij zijn van de uiteindelijke overwinning overtuigd, doch God alleen weet wanneer het uur der bevrijding zal slaan. Wederom zijn wij niet in staat Kerstmis te vieren op onze gewone wijze. Wij kunnen niet tot deze dag naderen alsof er geen oorlog ware. Doch deze houding is noodzakelijk, omdat Gods liefde, die zich manifesteerde in de geboorte Christi, zich hoog verheft boven alle verschrikkelijke dingen, daarom gaan wij ook boven alle duivelse machten, die ons overheersen.

Door de duisternis der wereld behouden wij in Bethlehem een andere wereld als toevlucht, als een verfrissende bron voor iederen vermoeienden strijder. Want nu zijn wij allen strijders: mannen, vrouwen en kinderen. De gehele bijbel is een voortdurende getuigenis van Gods liefde. „Zij, die in Hem geloven, zullen niet ten onder gaan, doch een eeuwig leven hebben".

Christus bevestigde deze woorden door Zijn Leven, met Zijn Bloed en Zijn Tranen, boven alles door Zijn Opstanding en maakte hen tot een levende werkelijkheid voor ons. Alleen in Hem vinden wij de volmaakte vereniging van medelijden, goedheid, diepe genegenheid en zorgende liefde met de machtige wil en de kracht en de sterkte. In het diepste van ons hart verlangen wij naar deze volmaakte liefde, welke alleen in staat is ons deze verschrikkelijke tijden te doen verduren, omdat zij ons alles schenkt wat noodzakelijk is om ons geestelijk leven op een hoog plan te houden.

Het is deze kracht, die ons niet doet bezwijken. Deze liefde behoedt ons voor het gevaar van geestelijke verkommering, van verharding onzer harten, van onverschilligheid, van wanhoop en van zeer vele andere gevaren. Zij stelt ons in staat menselijk te zijn in de beste betekenis van dit woord, ondanks alle aanvallen door de machten der duisternis op ons gericht.

Zo geeft zij ons de morele sterkte, die wij voor de strijd behoeven. Niemand kan dit beter weten, dat gij, die ondervindt, wat het betekent overwinnaar te zijn, ofschoon gij overwonnen lijkt.

Mogen wij allen voor de eerste keer of opnieuw deze volmaakte liefde grijpen met ons gehele wezen. Nu richt ik mij in het biezonder tot hen, die worstelen voor het behoud van hun geloof. Ik weet hoe moeilijk thans deze strijd is, hoe moeilijk het is voor uw geloof om stand te houden. Ik zelf ondervind dit, wanneer wij echter, hoe vermoeid ook, aan deze liefde vasthouden als aan een sterke rots, dan zullen wij niet vallen in onze duisterste uren. Wij zullen dan de vriendschap ondervinden van Hem, die zelf leed, toen Hij genageld aan het Kruis, Zichzelf niet spaarde en nederdaalde in onze diepste duisternis. Deze eenheid schenkt troost in de ellende.

Laat ons er naar streven niet te leven in deze wereld, die zo droef en duister is door de krachten des kwaads, doch te leven in een wereld, die door Bethlehem ontsloten wordt. Zij dit onze daad in antwoord op de daad van God, die neergelegd is in de Kerstmisboodschap.

Dit is de duidelijkste en ontroerendste interpretatie van een vreugdige Kerstmis. In velerlei opzicht zijn wij een ander volk geworden, en het leven stelt ons heden ten dage geheel andere eisen dan voorheen. Gemeenschappelijk lijden heeft u sterk aaneengegoten alsof gij leden van een groot gezin waart. Het leerde u op elkaar te steunen in gemeenschappelijke hulpvaardigheid en in die liefde, welke de huidige vervulling is van de liefde, die Christus leerde.

Dit is schoon en veelbelovend voor de toekomst. En thans spreek ik tot de jonge mensen onder u. Ik zie u deze Kerstmis verenigd in de familiekring, elkaar sterkend en inspirerend tot alle grote en goede dingen, die in en rond u gegroeid zijn in de vreselijke onderdrukking en die het geheim uwer sterkte zijn. Bewaar deze als kostbare edelstenen, die gij hebt te bewaken tot de nieuwe tijd zal aanbreken, waarop gij hen moogt teruggeven.

Nu spreek ik wederom tot u allen. Een verdieping van het religieuze gevoel en een verwijding van de horizont der verering Gods heeft plaats gehad. Gods werkelijkheid rijst zo helder en duidelijk voor de mensheid op, dat zij zich niet kan onttrekken aan de keuze: voor of tegen. Het is alsof wij herboren zijn in onmetelijke vrijheid en glorie, wetende, dat wij Gods kinderen zijn. Het is alsof wij als adelaars opstijgen tot buiten het bereik onzer vijanden, daar waar alleen God heerst en waar de vervulling Zijner Wil ons meer en meer gelukkig en vrij maakt.

Dit is het wonder Zijner liefde, dat Hij ons leven en onze dood genomen heeft en gebracht naar den man aan het Kruis, tot de victorie. Door vernedering en tranen zullen wij Hem volgen in Zijn glorie. Niets zal ons kunnen weerhouden van onze liefde voor God, die in Jezus Christus, onzen Heer, is. Moge God u allen rijkelijk zegenen, deze Kerstmis.

CURACAO

MEESTER STEENBERGHE IS WEG.

Tracteerde de zieke zeelui.

Gistermorgen heeft Meester Maximiliaan P. L. Steenberghe in de St. Annakerk de H. Mis bijgewoond, tezamen met den Landvoogd, die vergezeld was van Zijn adjudant. Na afloop bracht het hoge gezelschap een bezoek aan Z.H.E. den Apostolisch Vicarius van Curaçao.

In de loop des middags bracht Z.E. Gouverneur, Dr. Piet A. Kasteel, Zijn gast naar het Sint Elisabethsgasthuis, waar men alle daar aanwezige zieke zeelui bezocht. Doctor Willem Bonne, hoofd van de Openbare Gezondheidsdienst was hierbij aanwezig, evenals Pater Maurus Hulsman O.P., rector van het St. Elisabethsgasthuis en de Heer Johannes M. Overmeer, beheerder van het R.K. Zeemanshuis („The Allied Seamen's Home"), welke laatste beladen was met sigaren en sigaretten, zijnde een tractatie door den Heer Steenberghe den zeelui aan te bieden. Zowel de Landvoogd als de Voorzitter van de Scheepvaartmissie hadden voor alle zeelui een vriendelijk en opbeurend woord en de indruk, die wij later van de verpleegden kregen, was dan ook zo, dat zij buitengewoon getroffen bleken door dit onverwachte bezoek.

Na afloop van het bezoek had ten burele van den Pater-Rector een vergadering plaats, waarbij de Heer Steenberghe zich liet voorlichten omtrent de geneeskundige voorzieningen voor de zeelieden alhier.

Tegen zonsondergang vond ten Paleize nog een persconferentie plaats, waarvan het verslag morgen in de plaatselijke bladen zal worden opgenomen.

Hedenmorgen vroeg is de Heer Steenberghe, uitgeleide gedaan door 's Gouverneurs adjudant, Luitenant Emile C. J. M. van de Laarschot, vertrokken naar de Verenigde Staten.

FEEST BIJ DE MARINIERS.

Zaterdagavond is in het meisjespensionaat, waar momenteel ook soldaten gelegerd zijn, het feest gevierd van het 277-jarig bestaan van het Corps Mariniers. In de stampvolle zaal waren aanwezig Schout bij Nacht Carel Johan, Baron van Asbeck, Algemeen Militair Commandant alhier, Groot-Majoor Carel Nicolaas („Cai") Winkel, oprichter van het Vrijwilligerscorps, Kapitein Leendert Langeveld, Garnizoens-commandant, Luitenant Emile Dankmeijer, Artillerie-commandant, Kapitein Cornelis M. Meyboom, Commandant van Suffisant, en Luitenant George („Moeder Overste") Seppen, Commandant van Habaai. Velen hunner waren vergezeld van hun gaden. Ook Dominee Johannes Mietes was aanwezig.

Reeds spoedig heerste er een opgewekte stemming, gestuwd door de „Royal Navy Brown Brothers", een muziekband niet van Engelsen zoals men uit de naam zou opmaken, maar wonderlijk genoeg, van Nederlanders uit het Staatsdeel in Azië.

Kapitein Langeveld opende met een redevoering, die herinnerde aan zijn stuk laatstelijk in „Vuur" gepubliceerd en waarin de Garnizoenscommandant op krachtige wijze wees op de betekenis van het Corps Mariniers, vooral in deze tijd, nu alleen de beide Westindische staatsdelen nog vrij gebleven zijn. De Heer Langeveld stond stil bij de herdenking van de gevallenen. Hierna werd het Volkslied gespeeld.

De stemming in de zaal, die door de Zusters van Habaai leuk versierd was en waartoe de „bemanning van Habaai" ook een bloemstuk had bijgedragen, werd er steeds vrolijker op. Het was een marinespheer, zoals men die zelden meemaakt. De sergeant der mariners Kling ontpopte zich als een zanger, zijn collega Abbenhuis bleek een voortreffelijk voordrachtskunstenaar te zijn.

Vooral zijn stuk over Rotterdam met „De Marine was Paraat" ging er geweldig in. Indische dansen werden uitgevoerd en tenslotte was er gelegenheid voor de gasten om zich te vermeien op de verlichte(!) tennisbaan.

Hedenavond is er een feestavond met dans voor de schutters van Habaai, zodat ook dezen naast hun karige loon althans toch nog eens een feestavond wordt aangeboden.

MAX TAK OVER MUZIEK.

„....wat muziek betreft ontzettend veel, zo niet alles aan de Kerk te danken".

Voor verreweg de meesten, die van muziek genieten, is het componeren een gesloten boek. Het is daarom, dat — hoewel de muziek-causerieën die Nazie-hater Max Tak momenteel om de twee weken in het gymnastieklocaal van de Hendrikschool houdt feitelijk buiten het veld der verslaggeverij vallen, — wij toch de aandacht hier op willen vestigen.

Jongstleden Vrijdag werd de tweede van de zes gearrangeerde causerieën gehouden, waarbij het vooral ging over het componeren, de werkmethode van componisten e.d. Deze causerieën vormen geen cursus, zijn ook niet als lessen bedoeld, maar als praatjes van de hak op de Tak. De kerkmuziek komt ter sprake, evenals de klompendansen die — wel zeker tot verheugenis van Minister Bolkestein — tegenwoordig tap-dances genoemd worden.

Jongstleden Vrijdag behandelde de Heer Tak zo bijvoorbeeld het ontstaan van muziekuitvoeringen, waarbij hij wees op de kerk, waaraan de muziek ontzettend veel, zo niet alles te danken heeft. Het is niet de opera, die de zangers engageerde, maar de kerk, het is de kerk, die ter onderstreping van het gesproken woord en ter begeleiding van de zang de grootste muziekontwikkeling bracht. Hierbij werd gewezen op het grote boek van Pater J. Smits van Waesberghe S.J., Muziekgeschiedenis der Middeleeuwen, waarin een 20.000 cliché's zijn opgenomen, die het ontstaan van composities illustreren.

Natuurlijk is muziek berekend op een zeker vermogen om haar te begrijpen bij den hoorder, evenals het lezen van Plato bij den niet-geschoolde steeds minder succes heeft dan bij den welgeschoolde. Met de radio is een tijdperk gekomen, dat men de kraan maar opendraait en er stroomt muziek uit, van 's morgens vroeg tot 's avonds laat. De grootste meesterwerken, stukken, waarin de fijnste geesten hun ziel hebben uitgestort, weerklinken plotseling door kamers, waar vrouwen kousen stoppen of de was doen. Dit is even dwaas als op een fiets door het Rijksmuseum te rijden.

Uit zijn Parijse tijd en zijn werk in Amsterdam weet de Heer Tak deze causerieën tot een levend geheel te maken door gebeurtenissen uit het leven van thans levende componisten, o.a. van Maurice Ravel, te beschrijven. Maar ook hoe nog gedurende de 14 maanden, dat Tak onder Duitse bezetting leefde de Nazies het culturele leven smoorden. De naam Herman Rutters, de muziekrecensent van het Algemeen Handelsblad, werd in dit verband door den Heer Tak met eerbied genoemd.

De belangstelling voor deze causerieën is vrij groot. De eerstvolgende causerie zal plaats vinden op Woensdag 30 December om 20.15 uur.

VERENIGINGSNIEUWS.

— **K.S.C.: Softball:** Caribe — Independiente 8 — 10.

Baseball: Lucky Strike — U.S.A.-Leger 1—14.

Voetbal: Caribe — C.S.R. 1—1, met protest van C.S.R.; Blauw Wit — Staco 0—0.

RECTIFICATIE.

Verkeerdelijk is in de advertentie van Sociale en Economische Zaken verschenen op Donderdag 17 December 1942, als de prijs van maïsmeel per cana vermeld *f* 0.25, die moet echter zijn per cana *f* 0.23.

Vandaag 90 jaar geleden besloot Pius IX tot de wederoprichting van Utrechts Wijdlufte Stoel.

De verschillende kerken in Nederland blijken hecht en bestand tegen het nieuwe heidendom der nazies. Hier volgt de wordingsgeschiedenis van de katholieke kerk in Nederland.

„Rooms-Katholiek en Patriotisme zijn een en dezelfde zaak", aldus Gouwleider Forster bij de „ontbinding" van de R.K. Kerk in Polen. Een andere kwade eigenschap, zo meende de gouwleider, was het feit, dat in de R.K. Kerk elk volk, „zelfs Polen", tot zijn recht kon komen. En daarom moest het nu maar eens uit zijn met de Katholieke Kerk, en hij zou in Polen de proefnemingen leiden, welke tot uitroeiing van deze kerk moesten voeren, in voorbereiding op wat de nazies straks in andere geannexeerde gebieden zouden gaan doen. Het complimentje van Forster wijzen wij af; elk volk tot zijn recht laten komen is zo iets normaals dat het geen verdienste is en dus geen complimentje verdient, laat staan van iemand als Forster. Maar deze oorlog laat inderdaad wel heel duidelijk zien, hoe groot een struikelblok het is de Kerk tegen zich te hebben. Wenden vriend en vijand, Roosevelt en Hirohito, zich tot den Paus; bij vriend en vijand trekken de bisschoppen één lijn en de Duitse bisschoppen strijden hand in hand met hun Nederlandse en Engelse Broeders tegen het Naziedom. **In Nederland blijkt de Stoel van St. Willibrordus, thans bezet door Joannes VIII de Jong, onwankelbaar te staan, zodat ook niet-Katholieken vol ontzag tot hem opzien.**

Doch zulk een bolwerk dateert niet van gisteren. Het is de Goddelijke Voorzienigheid, die onder twee Oranje-vorsten, Willem II en III, omstreeks het midden der vorige eeuw de vervallen en vertrapte Kerk van Utrecht weer heeft hersteld. Willem II, die dit feitelijk voorbereidde, en voltooide, mocht het door zijn dood in 1849 niet meer persoonlijk medemaken, maar Willem III heeft het werk van zijn voorganger door zijn handtekening bekrachtigd.

Hoe dan dit grote bolwerk tegen hetgeen ons land en volk thans belaagt werd opgericht, meenden wij heden te moeten beschrijven. Omdat velen onzer niet-katholieke lezers van de katholieke kerkgeschiedenis wellicht minder goed op de hoogte zijn (evenals, o schande, de katholieken vrijwel niets weten van die der Protestanten, die in de huidige dagen toch waarachtig wel tonen ook hun mannetje te kunnen staan!) hebben wij dit in een uitvoerig geheel gedaan. Daarom, lezer, het lijkt wellicht wat lang, het is „zelfs" een stuk kerkgeschiedenis, maar het is de historie van de wording van ons katholieke volksdeel (± 40%), dat lang verdrukt, sterk werd, thans den Nazies tot schrik, want ook van ons, katholieken van Nederland, geldt het, dat ons geloof en ons patriotisme één is.

Het was dan op de avond van 21 December 1852, vandaag dus juist 90 jaren geleden, dat Paus Pius IX de gedenkwaardige beslissing nam in de vraag, waar, bij het toekomstig herstel der hiërarchie in Nederland, de zetel van den Aartsbisschop gevestigd zou worden: **„Utrecht, de zetel van Sint Willibrord; ik zal aan Europa tonen dat de Katholieken van Nederland niet van gisteren zijn".** Te Utrecht, moederstad van Nederlands Christenheid.

Van 697 tot 1727 is Utrecht het centrum van de Kerk in onze gewesten geweest.

Deze zetel, door Sint Willibrord zelf in 697 gesticht, was gedurende de Middeleeuwen de enige Bisschopsstad in het gebied van het tegenwoordige Nederland geweest. Het kerkelijk rechtsgebied van den Utrechtsen kerkvorst omvatte in grote lijnen ons gehele vaderland met uitzondering van enige streken in het Noorden en Oosten van ons land, de huidige provincies Noord-Brabant en Limburg en een deel van Zeeuws-Vlaanderen. Deze toestand duurde voort tot 1559. Enige jaren eerder (1543) was Karel V er in geslaagd om de lang gekoesterde wens der Bourgondische vorsten te vervullen en door het toen verkregen bezit van het hertogdom Gelder de 17 Nederlandse gewesten onder één schepter te verenigen.

Dit dicht bevolkte gebied vormde een der meest welvarende streken van Europa. Het plan was om dit Nederland tot een aaneengesloten moderne staat te maken. Om dit doel te bereiken was het nodig, dat ook de kerkelijke indeling gewijzigd werd. Immers, sommige delen van dit gebied behoorden onder buitenlandse Bisdommen, terwijl de beide Aartsbisdommen, Keulen en Reims, waaronder de verschillende Nederlandse bisdommen vielen, ook buiten de landsgrenzen lagen.

Bij het voortdringen der „nieuwe leer" wordt Utrecht het stootblok (1559).

Echter niet uitsluitend politieke redenen hebben hier gegolden. Er stonden ernstige godsdienstige belangen op het spel. De nieuwe leer, het Protestantisme, was reeds deze landen binnengedrongen; een meer intense geestelijke verzorging der bevolking was hoog nodig. De bestaande bisdommen waren veel te uitgestrekt om in die moeilijke dagen het verkeer tegen de dreigende geloofssplitsing en de herbouw van alles, wat door zorgeloosheid vervallen was, met succes te kunnen doorvoeren. Karel V heeft deze plannen niet meer kunnen uitvoeren. **Onder de regering van zijn zoon Philips II heeft Paus Paulus IV in 1559 de bulle uitgevaardigd, die aan heel dit gebied een nieuwe kerkelijke indeling schonk.** Er komen nu in deze zeventien gewesten drie aartsbisdommen met vijftien bisdommen.

In het Noorden werd Utrecht tot aartsbisdom verheven met als onderhorige bisdommen: 1. Haarlem; 2. Deventer 1); 3. Leeuwarden; 4. Groningen en 5. Middelburg.

De nieuwe diocesen 's-Hertogenbosch en Roermond stonden onder het aartsbisdom **Mechelen.**

West-Brabant met Breda ressorteerde onder het nu opgerichte bisdom **Antwerpen.**

1) Vanwaar nog altijd de titel van één der oud-katholieke bisschoppen: de bisschop van Deventer. Momenteel is dit Bisschop Engelbert van Deventer (Mons. Engelbert Lagerwey). Ook hadden de bisschoppen van Utrecht voorheen wel de wijk genomen in Deventer, wanneer hun Zetelstad Utrecht door vijanden geplunderd werd.

Als bij het Concordaat van 1801 tussen Paus VII en Napoleon het bisdom Antwerpen wordt opgeheven, wordt Breda in 1803 een Apostolisch Vicariaat, waaruit zich in 1853 het Bisdom ontwikkelde.

Zeeuws-Vlaanderen behoorde bij de nieuwe zetels van **Gent en Brugge.**

Misverstand tussen Protestanten en Katholieken verzwakt onze strijd tegen Spanje's uitbuiting.

De doorvoering van dit besluit kostte zeer veel moeite. Er kwam felle tegenstand van alle zijden, niet alleen van de nieuwgezinden, die terecht in een goed georganiseerde hiërarchie een ernstige belemmering zagen voor de verbreiding van de nieuwe leer, maar ook van de zijde van geestelijken en leken, die door de nieuwe regeling hun macht, invloed of inkomsten bedreigd zagen en de moed misten om hun persoonlijke belang en verworven rechten voor het algemeen belang op te offeren. Door die tegenstand hebben verschillende nieuw benoemde bisschoppen pas na enige jaren bezit van hun zetel kunnen nemen, terwijl anderen er in het geheel niet in geslaagd zijn.

Inmiddels was het Nederlandse volk als geheel, katholiek evengoed als protestant, in verzet gekomen tegen het streven der anti-sociale regering om deze gewesten slechts een dienend onderdeel der grote Spaanse monarchie te doen zijn.

Helaas kwam er al spoedig een splijt-zwam in het Nederlandse volk, dat zich als geheel tegen de Spaanse uitbuiting verheven had. Omdat de Spaanse Koning Philips II Katholiek was en van een onverdraaglijk karakter, begonnen de Protestanten in hun Katholieke landgenoten handlangers van Spanje te zien, een mening die men zelfs heden ten dage nog **wel eens** in eenvoudige schoolboekjes ontmoet. Het triest gevolg van deze godsdienststrijd is nòg niet weggewerkt, maar in de dagen van de Tachtigjarige oorlog leidde deze versplinteringsstrijd tot onbarmhartige maatregelen tegen de Katholieken.

De Staten van Holland verbieden in 1573 de publieke oefening van de Katholieke godsdienst. Sedert 1581 gold dit verbod overal, waar de Staten meester waren. Ook het houden van godsdienstoefeningen in particuliere huizen was, evenals het geven van godsdienstonderricht, verboden. Een stroom van plakkaten in deze trant wordt in de loop der jaren uitgevaardigd: **op overtreding stonden straffen** van geldboete, gevangenis en verbanning.

De overgrote meerderheid der bevolking was nog steeds **Katholiek.** Volgens een officieel rapport maakten de Gereformeerden in Nederland in het jaar 1587 nog niet het tiende deel der bevolking uit. **Uit de verhandelingen van de Calvinistische synode te Utrecht in 1606 (!) gebouden, blijkt dat in het midden des lands de hervorming nauwelijks voet gekregen had.** Oldenbarnevelt verklaarde nog in 1618 dat de Katholieken „nog het rijkste en deftigste deel der Natie uitmaakten". Maar de kans op medezeggingsmacht in het landsbestuur was hun totaal ontnomen.

In de vijf bisdommen, welke onder het aartsbisdom Utrecht stonden, is zodoende de hiërarchie sedert ongeveer 1580 ten gronde gegaan. De Katholieken vormden een kudde zonder herders, het aantal priesters, dat in de laatste decenniën der 16e eeuw onder groot gevaar en met geweldige opoffering rondtrok om de Katholieken in het geheim te helpen, was slechts gering en bovendien misten zij een bisschoppelijk bestuur, dat aan hun werk leiding kon geven en hen kon sterken in de zware arbeid. De toekomst voor de Katholieken zag er in ons vaderland zeer somber uit.

Sedert de eerste helft der 17e eeuw was de toepassing der plakkaten iets soepeler geworden en konden de Katholieken tegen betaling van hoge boete- en recognitiegelden zich enige vrijheid kopen, doch de plakkaten bleven bestaan. Men hing af van de omkoopbaarheid der ambtenaren. **Tot 1795 toe bleef de oefening van het Katholicisme wettelijk verboden.**

In 1592 worden de 9 eeuwen te voren gekerstende Nederlanden weer Missiegebied.

Inmiddels was ook met veel moeite enigermate voorzien in de innerlijke organisatie der Kerk in de Nederlandse gewesten. In 1592 was door de Heilige Stoel de Delftse priester **Sasbout Vosmeer tot Apostolisch Vicarius** aangesteld om namens Rome de vaderlandse Kerk te besturen. Hij had contact gevonden met de verspreid levende priesters, die onder allerlei ontberingen en vervolgingen de geestelijke belangen van Utrechts Kerk behartigden. Zijn voorbeeld van onbaatzuchtige en zelfopofferende ijver werkte stimulerend. De grenzen van zijn ambtsgebied waren enigszins elastisch; niet een enkel bepaald bisdom was aan zijn leiding toevertrouwd, maar zijn macht strekte zich uit over al het gebied, dat onder de macht der Staten stond, zodat het wisselend succes der wapenen het terrein van zijn bevoegdheid kon vergroten of verkleinen.

De taak van de apostolische vicarii was zwaar; niet alleen dreigde hun steeds de vervolging der regering, maar ook het verschil in werkmethode tussen de aanwezige saeculiere priesters en de later aangekomen regulieren verstoorde de noodzakelijke harmonie tussen beide groepen van hardwerkende zielzorgers.

In 1723 zou hieruit het trieste schisma van Utrecht ontstaan.

Het was wenselijk, dat de bestuurder der Kerk in ons land, zowel om zijn gezag te verhogen over geheel de geestelijkheid, als voor het toedienen van het Heilig Vormsel en van de Heilige Wijdingen, ook de bisschoppelijke waardigheid bezate.

In 1602 ontving Sasbout te Rome de bisschopswijding onder de titel van aartsbisschop van Philippi. Teruggekeerd uit Rome was het voor Sasbout uitgesloten, dat hij zich binnen ons land vestigde. Onder beschuldiging van landverraad hadden de Staten al zijn goederen verbeurd verklaard en was hij practisch een verbannene. Van Keulen uit heeft hij zo goed mogelijk zijn bestuurstaak vervuld; meermalen heeft hij tersluiks zijn missie hier bezocht. Voor de overgrote meerderheid der Katholieken in ons land was het onmogelijk om persoonlijk met hem in contact te komen. Voor het ontvangen van het H. Vormsel trokken zij, die de voor die dagen grote reis konden en wilden ondernemen, over de grenzen van het gebied der Staten. Zo vertelt ons de bekende moeder der Haarlemse klopjes, Trijntje Oly, dat de meesten der „Haerlemsche Maegden" gedurende „Trèves, d.w.z. gedurende het twaalfjarig bestand (1609 — 1621), naar Brabant gingen om „haer H. Vroomsel".

Apostolisch Vicarius Rovenius moet in vrouwscostuum vluchten: 1639.

In 1614 is Sasbout gestorven. Zijn opvolger **Philippus Rovenius** (1614 — 1651), in hetzelfde jaar benoemd, werd in 1620 ook tot de bisschoppelijke waardigheid verheven, eveneens onder de titel van aartsbisschop van Philippi. Rustig in ons land resideren was ook hem onmogelijk, want de regering trachtte de hand op hem te leggen. In 1639 hield hij zich op te Utrecht en verbleef tijdelijk in het huis van jonk-

Kaap Endaiadere op Nieuw Guinea genomen.

Kruiser van Nippon tot zinken gebracht.

Britse troepen halverwege naar Akyab.

GEALLIEERDE SUCCESSEN OP NIEUW GUINEA.

Vern Haugland seint van ergens op Nieuw Guinea: De Geallieerde troepen hebben Kaap Endaiadere ten Zuid-Oosten van het dorp Buna veroverd en Vliegende Forten hebben een Japanse kruiser tot zinken gebracht nabij Mandang in gezamenlijke land- en zee-aanvallen op den vijand op Nieuw Guinea. Een derde overwinning wordt bekendgemaakt in het communiqué van MacArthur. Deze was de opruiming van de vijandelijke overblijfselen in de sector van de rivier Kumusi ten Noorden van Buna waar de Japanners de vorige Zondag landingen uitvoerden, niettegenstaande bloedige verliezen.

De verovering van Kaap Endaiadere werd voorafgegaan door een gordijnvuur van de artillerie, dat in de ochtend van Vrijdag begon. Australiërs en Noordamerikanen namen samen deel aan de aanval. De vijandelijke verliezen ten gevolge daarvan zijn zwaar. Een aantal Japanners werd gevat door mortiervuur, terwijl zij van de stellingen vluchtten. Ernstige vergevechten duurden voort rond de landingsstrook bij Buna waar de vijand zich goed ingegraven heeft om krachtig weerstand te bieden. Sommige van deze emplacementen zijn gemaakt van cement met stalen dekken.

Gevechten werden ook voortgezet in het gebied van Sananandа.

Men gelooft, dat slechts geïsoleerde groepen zijn overgebleven in het gebied van Endaiadere, waar zij geducht worden bestookt.

Intussen vielen Noordamerikaanse bommenwerpers het vliegveld van Lae aan niettegenstaande slecht weer. Bommen van 500 pond werden geworpen in het doelgebied. In de Noordwestelijke sector bombardeerden en beschoten Beaufighters, die op weg waren naar Timor, Japanse vrachtschepen nabij het eiland Kiskar in de namiddag van 18 December. De piloten zagen dat de cabine van een schip van ongeveer 12 meter in vlammen uitbarstte en het schip snel zonk. Bommenwerpers, die op verkenning waren, namen een Japans convooi van 2 koopvaardijschepen en 5 oorlogsschepen — klaarblijkelijk 2 kruisers en 3 torpedojagers — waar nabij het eiland Karbar Danphire ten Noorden van de Straat Vitiaz tussen Nieuw Guinea en Nieuw Britannië. De Vliegende Forten, die tot de aanval overgingen, werden onderschept door 12 Japanse 0-jagers. 2 Vijandelijke 0-jagers werden neergeschoten.

De Vliegende Forten bombardeerden een oorlogsschip en een koopvaardijschip met vele troepen aan boord. 4 Bommen troffen het dek van een lichte kruiser dat zonk nadat het kruitmagazijn ontplofte. (Ergens op Nieuw Guinea, (AP) 20.12).

DE OPERATIES IN BIRMA.

Het gezamenlijke communiqué van New Delhi luidt:

„Gistermorgen 20 December vielen Blenheim-bommenwerpers met gevechtsescorte het Japanse vliegveld te Magwe in Birma aan. Vele bommen werden geworpen en goede resultaten werden waargenomen, vooral van ontploffingen op startbanen.

Een hevig afweervuur en vijandelijke gevechtsvliegtuigen werden gevonden boven het doelgebied, doch onze gevechtsvliegtuigen beletten successieve aanvallen op onze Blenheims. Een vijandelijk vliegtuig zag men op de grond neerstorten. Een onzer vliegtuigen wordt vermist.

Behalve een aanval op Calcutta, die reeds gemeld werd in een communiqué dat gisteravond door de Royal Airforce werd uitgegeven, wierpen 2 vijandelijke vliegtuigen gisteravond bommen op het gebied van Tsjittagong. Geen schade of ongevallen zijn tot nu toe gemeld. Het is thans bekend, dat bij de nachtelijke aanval op Toungoo, welke gisteren werd gemeld, gevechten plaats vonden tussen onze bommenwerpers en nachtgevechtsvliegtuigen waarbij een vijandelijk vliegtuig mogelijk vernield werd" (New Delhi, (AP) 21.12).

AANVAL OP LASJIO.

Chennaults Hoofdkwartier maakte bekend, dat de Noordamerikaanse vliegers, die opereren van Chinese bases, het Japanse vliegveld en andere installaties hebben aangevallen te Lasjio aan de oude Birmaweg. Branden werden veroorzaakt, die 95 kilometer ver zichtbaar waren (Tsjungking, (AP) 21.12).

AANVAL OP DUITSLAND.

Een officiële verklaring van het Britse Ministerie van Luchtvaart zeide: „Duisburg was in de nacht het doel van een grote strijdmacht van onze bommenwerpers. Het weer was goed en de eerste rapporten geven te kennen, dat de aanval geslaagd is. 11 Onzer bommenwerpers worden vermist." (Londen, (AP) 21.12).

ALLERLAATSTE NIEUWS

— **Londen:** Naar vermeld wordt hopen de Duitsers een groot aantal schepen op in de Franse Middellandse Zeehavens voor een eventuele grootscheepse poging om de positie in Noord-Afrika te verlichten. In een bericht uit Madrid zeide de Londense „Daily Mail", dat meer dan 150 Franse koopvaardijschepen zijn opgehoopt in havens binnen gemakkelijk bereik van Tunis en Bizerte. Tevens zijn er volgens het blad tekenen, dat de Duitsers een groot convooi gereed maken. Tegelijkertijd legde een Geallieerde zegsman in Noord-Afrika nadruk op de waarschuwing, dat de Duitsers krachtige pogingen zullen aanwenden om het houvast in Tunis te behouden en dat het geen gemakkelijke taak zal zijn hen er uit te verdrijven.

— **Tsjungking:** „In naam en in feite heeft Japan Thailand gemaakt tot een Japanse kolonie", verklaarde een zegsman van het Chinese Departement van Buitenlandse Zaken bij het herdenken van de eerste jaardag der militaire alliantie, „die de Japanse autoriteiten aan de Hhai-regering opdrongen." De zegsman zeide, dat de Japanners alle uitvoer van Thailand naar Japan hebben gericht en voorspelde, dat Thailand onder rechtsbevoegdheid zal worden geplaatst van het Japanse Ministerie van Binnenlandse Zaken, gelijk met Formosa en Korea is geschied. Volgens den zegsman ligt de enige hoop van de Thais in het afwerpen van het Japanse militaire juk. „Niets dan een Geallieerde overwinning zal hen verzekeren van hun nationale onafhankelijkheid".

— **New Delhi:** De Britse troepen bevinden zich reeds halverwege de Birmaanse haven Akyab, maar nog hebben de Japanners geen weerstand geboden behalve dan in de nacht een luchtaanval op Calcutta te doen. De Britse troepen, die voortdringen langs de Oostkust van de Golf van Bengalen zouden zich op minder dan 95 kilometer van Akyab bevinden na ongeveer 65 kilometer voortgang te hebben gemaakt door moerassen en de wildernis zonder contact te hebben gemaakt met de Japanners.

Ingelichte kringen zeiden, dat de opmars naar Akyab door Generaal Wavells troepen geen algehele poging is om Birma te heroveren, doch kan worden beschouwd als het begin van een strategie om dat doel bij stukken en brokken te bereiken.

— **Berlijn:** Het Duitse communiqué deelt mede, dat de „Russen erin geslaagd zijn door te breken in het Duitse defensie-front aan de Midden-Don", doch „er wederom uit zijn gedreven in ontstuimige tegenaanvallen." Hieraan werd toegevoegd: „Aan het Centrale Don-front slaagde de vijand erin door te breken in het Duitse defensiefront." Het communiqué zeide, dat de Duitsers zich terugtrokken naar stellingen, die van tevoren waren gereed gemaakt.

---

vrouw Hendrica van Duivenvoorde. Onverwacht werd daar huiszoeking gedaan en de apostolische vicarius wist ternauwernood, in een vrouwenmantel gehuld, aan zijn vijanden te ontsnappen. Zijn correspondentie viel in handen van de regering. Als landsverrader werd hij veroordeeld tot levenslange verbanning met verbeurdverklaring van al zijn goederen; zijn kostbare boekerij verviel aan de stadsbibliotheek, welke tevens universiteitsbibliotheek was.

De la Torre vermomde zich als soldaat.

Rovenius stierf in 1651. Zijn opvolger, Jacobus de la Torre, had reeds in 1647 als coadjutor van Rovenius de bisschopswijding ontvangen. Twee jaar later zou hij in Noord-Holland in het dorp Zijdewind het Vormsel toedienen, waar ongeveer drieduizend mensen bijeengekomen waren. Tijdens, de plechtigheid deed de overheid een overval. Te paard als militair vermomd kon de de bisschop nog ontsnappen, maar het gevolg was, dat hij door een banvonnis van de Staten gedwongen werd zich buitenslands (te Brussel) te vestigen.

Na Rovenius was Boudewijn Cats nog korte tijd Apostolisch Vicarius der „Hollandse Zending", waarna zijn coadjutor Neercassel aan het bewind komt (1663).

In 1673 wordt de Domkerk weer Katholiek.

Beter was de verhouding tussen de regering en den apostolisch vicarius **Joannes van Neercassel** (1663 — 1686) en hiervan genoten de Katholieken mede. De regering had Neercassel nodig. In 1672, het rampjaar uit onze Vaderlandse Geschiedenis, hadden de Franse troepen ook Utrecht bezet. Overal waar de Fransen meester waren, konden de Katholieken vrij hun godsdienst oefenen. Te Utrecht was de Domkerk weer voor de Katholieke eredienst ingericht: op Sacramentsdag van 1673 droeg Neercassel, in pontificaal gewaad, het Allerheiligste Sacrament in plechtige processie door de straten en het roodzijden baldakijn werd door vier Franse hoofdofficieren gedragen. De Katholieken maakten gebruik van de vrijheid, welke hun daar geboden werd maar bleven ook op aansporen van Neercassel natuurlijk trouw aan de wettige staatsoverheid. De regering wist deze houding te waarderen: op uitnodiging van de Staten ging Neercassel zelfs naar Parijs om een genadige behandeling der overwonnen gewesten en vermindering der oorlogslasten.

Zodra Neercassel in Utrecht is, zoekt men herstel der hiërarchie.

Veel succes had zijn zending echter niet: en hij keert terug naar Utrecht. Sommigen hadden gemeend van deze gunstiger stemming der Staten gebruik te kunnen maken tot een poging om de hiërarchie te herstellen. Vijf Utrechtse pastoors zonden een verzoekschrift aan den Paus om Neercassel te benoemen tot aartsbisschop van Utrecht. De Heilige Stoel ging op dit verzoek niet in, de omstandigheden waren te onzeker. Toen dan ook de gewesten, welke in de macht der Fransen geweest waren, weer terugkeerden onder het bestuur der Staten, was het met de vrijheid der Katholieken weer gedaan. De kerken werden weer in het gebruik der Hervormden gesteld en de plakkaten tegen de Katholieken bleven bestaan. Verdere maatregelen tegen de Katholieken werden niet genomen, zowel de Staten als de prinsstadhouder waardeerden het, zoals Neercassel en zijn onderhorige gelovigen trouw aan de regering betoond hadden; bovendien was men bevreesd om door represailles de Katholieken minder offervaardig te maken in de oorlog tegen de buitenlandse vijanden.

Na de verbanning van Van Bijlevelt wordt ons land kerkelijk niet meer van Utrecht uit bestuurd.

Ook de laatste apostolische vicarius **Joannes van Bijlevelt** werd in 1718 voor eeuwig verbannen. Zo goed als het ging, heeft Van Bijlevelt ondanks het vonnis zijn taak nog volvoerd, maar na zijn dood in 1727, bleek, dat de bestuursvorm van apostolische vicariaat niet vol te houden was.

De zg. „Hollandse Missie" wordt dan, namens den Paus bestuurd door den nuntius te Brussel, die de titel voert van (na 1727) vice-superior der „Hollandse Zending", terwijl onder hem stonden zeven aartspriesters, die evenzoveel districten beheerden. **Deze toestand bleef voortbestaan tot het herstel der hiërarchie in 1853.**

Den Bosch bleef bestaan tot 1629; Roermond tot 1802.

In het Zuiden van ons land, de z.g. generaliteitslanden, was de toestand kerkelijk anders gegroeid: het bisdom Den Bosch was ondanks allerlei moeilijkheden blijven voortbestaan tot het jaar 1629, toen de stad na beleg in de handen der Staatsen viel.

Sedert 1662 werd Oost-Brabant bestuurd door een vicarius apostolicus. In volle zwaarte hebben de bewoners, die vrijwel allen aan het voorvaderlijk geloof trouw gebleven waren, de druk ondervonden der overheersing. Ook aan hen was de openbare oefening van het catholicisme verboden, ook zij moesten schatten betalen aan recognitie- en andere gelden om in schuil- en schuurkerken hun godsdienstoefeningen te houden, terwijl hun eigen oude kerkgebouwen veelal verlaten stonden of slechts door een klein aantal van buiten geïmporteerde ambtenaren voor de hervormde eredienst bezocht werden. Ook de dekenaten Breda en Bergen op Zoom, waar eveneens het voorvaderlijk geloof zich gehandhaafd had, waren lange tijd in de macht der Staten, maar behoorden kerkelijk nog tot het bisdom Antwerpen, zoals in het begin van dit artikel is gezegd.

Het bisdom Antwerpen werd in 1801 bij het Concordaat tussen Napoleon en Pius VII opgeheven, waarna Breda in 1803 een eigen Apostolisch Vicariaat werd.

Dank zij de Stoel van Roermond is Limburg Katholiek gebleven.

De stad **Roermond** was bij de Zuidelijke Nederlanden gebleven en viel dus buiten de macht der Staten, de bisschopszetel aldaar heeft zich tot 1802 kunnen handhaven. Onder leiding van uitstekende bisschoppen is daar, ook in het deel van hun diocees, dat binnen het gebied der Staten lag, het werk van de Katholieke restauratie doorgezet met het resultaat, dat eveneens als Brabant ook Limburg aan de Moederkerk trouw is gebleven.

* * *

In de Patriottentijd dongen Patriotten en Prinsgezinden om strijd naar de gunst van de geminachte Katholieken: beide groepen hoopten met behulp der Roomsen het overwicht te krijgen.

De niet-Katholieke hoofdredacteur van „De Post van den Nederrhijn", Pieter 't Hoen, deed in 1784 een boekje open over de schandalige afpersingen en knevelarijen, waaraan de Katholieken hier nog altijd van de zijde der ambtenaren bloot stonden. Fel klonk zijn aanklacht en het geleden onrecht werd nu wereldkundig gemaakt. Is het te verwonderen, dat vele Katholieken, vooral in Nederland en Zeeland, van de Patriotten nu het einde der verdrukking verwachtten? Van de andere kant zocht de stadhouderlijke partij de vriendschap van den Brusselsen nuntius, den vice-superior der zg. „Hollandse Zending", om door diens invloed de patriot-gezinde geestelijken en leken in bedwang te houden en zo mogelijk tot de partij van den stadhouder te bekeren. De nuntius, Mons. Busca, werd in 1778 **zeer welwillend** aan het hof ontvangen en mocht vrij optreden; zijn opvolger Mons. Brancadoro verbleef in 1794 zelfs ongeveer een half jaar in Den Haag en diende het Heilig Vormsel en de Wijdingen toe.

In ruil werd van hem verwacht, dat hij de Katholieken zou aansporen tot trouw en tot het verlenen van steun in geld en manschappen tegen de Franse revolutie, welke de grenzen reeds naderde.

In 1786 schaften de Staten van Holland de gehate recognitiegelden af. Maar de Katholieken voelden zich meer getrokken tot de Patriotten, zij verwachtten van die zijde alleen blijvend heil. In theorie waren die Patriotten verdraagzaam en hun leuze „vrijheid en gelijkheid" moest den Katholieken wel aangenaam in de oren klinken. De diepere zin van de Franse revolutie is vielen toen ontgaan

Dan komen de Fransen en in 1795 moet de oude republiek plaats maken voor de nieuwe Bataafse republiek.

Geen Staatskerk meer : 1796.

Door de nationale vergadering werd in Augustus 1796 bepaald, dat er in ons land geen heersende godsdienst meer zou zijn.

Hiermede had de Gereformeerde kerk opgehouden staatskerk te zijn. De Katholieken hadden nu de wettelijke vrijheid van godsdienst verworven (grondwet van 1798), maar feitelijke gelijkheid laat nog jaren op zich wachten. Sedert de staatsgreep van Juni 1798 is de invloed der Katholieken weer sterk verminderd, zij vielen weer terug in de schuchterheid en het gebrek aan zelfvertrouwen van vroeger.

Napoleons Concordaat en ons land : 1801.

Voor het Zuiden van ons land kwam een wijziging in de kerkelijke indeling door het concordaat, dat Napoleon in 1801 met Paus Pius VII sloot. Het bisdom Antwerpen werd hierbij opgeheven. Wat zou er nu met het gebied van Breda en van Bergen op Zoom gebeuren? Brabant was nog niet door Napoleon ingelijfd en viel dus nog buiten de keizerlijke macht. **Op verzoek van de geestelijkheid heeft Paus Pius VII in 1803 Breda verheven tot apostolisch vicariaat; hierdoor werd de grondslag gelegd voor het latere bisdom Breda.** Ook het bisdom Roermond hield op te bestaan, het grootste gedeelte van dit voormalig bisdom kwam nu onder de diocesen Luik en Aken, terwijl een paar streken, nl. Ravenstein-Mege en Grave, ook apostolische vicariaten geworden zijn. In 1810 werd ons land beneden de Waal bij Frankrijk ingelijfd. Napoleon, die al lang in onmin was met den zachtmoedigen Paus, wil ook hier eigenmachtig in kerkelijke zaken ingrijpen. Hij wil het concordaat van 1801 ook over Brabant uitstrekken en om alle tegenstand vooraf te breken, liet hij tevoren den apostolischen vicarius van Den Bosch, Antonius van Alphen, in Frankrijk gevangen zetten (1810).

Een keizerlijk decreet richt dan voor Oost-Brabant een diocees op met zetel te 's Hertogenbosch. De geestelijkheid organiseerde een lijdelijk verzet. Vicarius Van Alphen, die de storm had zien aankomen, had vóór zijn gevangenneming in het geheim zijn rechtsmacht aan een plaatsvervanger overgedragen.

Op zijn doorreis door Brabant richtte de keizer te Breda en in Den Bosch in een uitspraak de heftigste verwijten tegen de geestelijkheid en kondigde aan, zijn plannen te zullen doorzetten. Eén voordeel bracht dit bezoek van Napoleon aan Brabant: de St. Jan is door zijn beschikking na ongeveer twee eeuwen in het blijvend bezit der Katholieken teruggekeerd.

De door Napoleon benoemde „bisschop" van Den Bosch, M. F. van Camp, heeft geen bestuur kunnen oefenen, omdat de Paus hem weigerde te erkennen.

Bij de val van Napoleon betraden de gevangen Brabantse priesters, met uitbundige vreugde ontvangen, weer de Brabantse grond.

Oranje keerde hartelijk verwelkomd, op 30 November 1813, na elf jaren weer in Nederland terug. Noord en Zuid werden onder de schepter van Willem I verenigd. Vrijheid van godsdienst en scheiding van kerk en staat werden in de grondwet van 1814 gehandhaafd. Wel was de geest der toonaangevende klasse vooral in Noord-Nederland anti-Katholiek en de Katholieken waren voorlopig nog te schuchter om zich te laten gelden. Zij werden tot actie gebracht door de krachtige opwekkingen van den „blinden pionier", den bekeerling Joachim George le Sage ten Broek. In 1806 bekeerd, was Le Sage in 1808 notaris geworden; toenemende verzwakking van het gezichtsvermogen dwong hem om ontslag als notaris te vragen; in 1829 vestigt hij zich te Grave. De laatste twintig levensjaren — hij stierf in 1847 — was hij blind. Door zijn geschriften heeft hij de Katholieken wakker gestoten. Hij stichtte verschillende tijdschriften, waaronder „De Godsdienst-vriend", dat in zijn tijd zeer veel goeds heeft gedaan. Le Sage was een man van een diep geloofsleven, dagelijks woonde hij twee Missen bij en — voor die tijd wel zeer opvallend — hij communiceerde elke dag. Door zijn geschriften verwierf hij zich de naam van emancipator der Katholieken; hij is ook hun eerste organisator geweest. Zelfs werd Le Sage in 1827 gedurende enige tijd gevangen gezet, maar als in 1830 de Belgische opstand uitbreekt, schaart hij zich ogenblikkelijk aan de zijde van den koning.

Het Leuvense „collegium" als symbool van de wrijving Noord en Zuid.

Daarnaast hebben ook verschillende maatregelen der verlichte despotische regering de Katholieken wakker geschud, vooral toen de vrije opleiding der toekomstige geestelijkheid werd aangetast en de regering trachtte deze voor een goed deel aan zich te trekken.

Door de Juni-decreten van 1825 werden de met veel moeite en opoffering gestichte klein-seminaries opgeheven en de toekomstige geestelijken verplicht om een door de regering te Leuven gesticht collegium philosophicum te bezoeken.

Dit collegium was voor de Katholieken onaanvaardbaar. De Hageveldse regent Cornelius R. A. van Bommel, die tot driemaal toe het hem aangeboden presidentschap van dit collegium afwees, waarschuwde den koning nog voor dit decreet: „Als men eenmaal aan het vechten raakt, Sire, is het te laat. Toch werd het doorgezet. Deze maatregel, die de regering in 1829 en 1830 wel terug moest nemen, heeft veel medegewerkt om de stemming tegen de regering in België te verbitteren.

(Slot volgt morgen).

De afgelopen Week.

Duitslands strijd in Noord-Afrika is thans niet meer dan een poging om de invasie van Zuid-Europa door de Geallieerden langer uit te stellen. Want van Libye is niet veel meer te redden nu de troepen van Rommel achterna worden gezeten door Montgomery's achtste leger en steeds meer Tripoli naderen. Hoe anders zou men de vreemde terugtocht uitleggen, die de as dwong haar versterkte stellingen bij El Agheila prijs te geven zonder daarvoor eerst op taaie wijze te hebben gevochten?

Brandstof heeft men blijkbaar nog, gezien de lange terugtocht, maar of de Duitse en Italiaanse troepen nog voldoende voedsel hebben, is te betwijfelen. De huidige bewapening van deze troepen in Noord-Afrika zal op het ogenblik ook wel veel te wensen overlaten. Na de grote nederlaag in Egypte en de verliezen, die sedertdien geleden zijn, kan men wel aannemen, dat het eens schitterend uitgeruste Afrika Corps nu nog slechts zijn eigen skelet is.

De gelegenheden om versterkingen aan te voeren zijn slechts spaarzaam geweest en hebben nog voornamelijk kunnen plaats vinden met transportvliegtuigen, omdat zowel de Geallieerde vloot op de Middellandse Zee als de luchtvloot daarboven actief zijn geweest sedert het ogenblik, dat Generaal Harold Alexander en zijn geniale aanvoerder op het veld de leiding over de strijdkrachten in dit gebied op zich namen.

De vliegtuigen van Luchtmaarschalk Sir Arthur Tedder hebben onophoudelijk Tripoli en andere geschikte havens, die aan de kust van Libye nog ter beschikking van den vijand staan, aangevallen en deze gedeeltelijk onbruikbaar gemaakt. Maar het zijn vooral de aanvallen van Britse vliegtuigen en duikboten op de aanvoerlijnen van Italië naar Noord-Afrika geweest, die de instorting van de vijandelijke weerstand in Libye hebben veroorzaakt.

Hitler, die reeds jarenlang plannen klaar had ten opzichte van Tunis, heeft klaarblijkelijk ingezien, dat hij liever in dit Franse Protectoraat zoveel mogelijk troepen kan samentrekken, omdat daardoor zowel de aanvoerlijnen korter worden en hij zijn luchtmacht op doeltreffender wijze in de strijd kan werpen.

De Führer stelde zich klaarblijkelijk op het standpunt, dat het smalle kanaal van nog geen 200 kilometer tussen Sicilië en Afrika als altijd een „Niemandsland ter Zee" zou blijven. Want zoals de situatie was tot de Noordamerikanen naar Frans Noord-Afrika kwamen, was niemand baas over het Kanaal van Sicilië. Niemand beheerste het zelfs en evenmin verwachtte men, dat een van beide partijen het in de eerstvolgende maanden zou kunnen beheersen.

Dit feit was de sleutel voor de Duitse strategie in de Middellandse Zee en hierop rekenden de Duitsers nog, toen Rommel in Egypte zulk een grote nederlaag geleden had.

De Duitsers meenden, dat zij een geheel leger van Sicilië naar Afrika zouden kunnen zenden, als de tijd daarvoor aangebroken was. Zij wisten, dat de Engelse vloot niet genoeg schepen kon missen voor het enorm gewaagde patrouille-werk in het Kanaal van Sicilië, wachtende op dit leger, om het dan bij het oversteken tot zinken te brengen. De Duitsers begrepen, dat zij er op konden rekenen een hernieuwde aanval op het achtste leger te beginnen op door hen zelf uitgekozen terrein.

Om de overbrenging van een leger tot stand te brengen, rekenden zij op de hulp van de duisternis en de mooie oorlogsschepen, die Italië tot nu toe slechts bij tussenpozen op zee heeft durven wagen.

Of de Duitsers nog dit plan ten uitvoer zullen kunnen brengen, is een grote vraag, nu zich enkele factoren voorgedaan hebben, waarop de kliek van Berlijn niet gerekend had. Een dezer factoren is de Noordamerikaanse luchtmacht, die dezer dagen in de nauwste samenwerking met de Royal Airforce zulk een kracht heeft ontplooid, dat de Luftwaffe daartegen niet opgewassen was.

Waren de Duitsers tot voor een week of wat geleden nog in staat twee schepen per dag naar de Tunische havens te zenden, deze verdienst wordt langzaam maar zeker stil gelegd door de Geallieerde luchtoperaties.

In de eerste plaats worden de havensteden van Tunis aan zulke verschrikkelijke bombardementen onderworpen, dat zich soms urenlang vliegtuigen boven de havens bevinden. Dat een schip tijdens deze bombardementen een haven kan binnenlopen is wel uitgesloten.

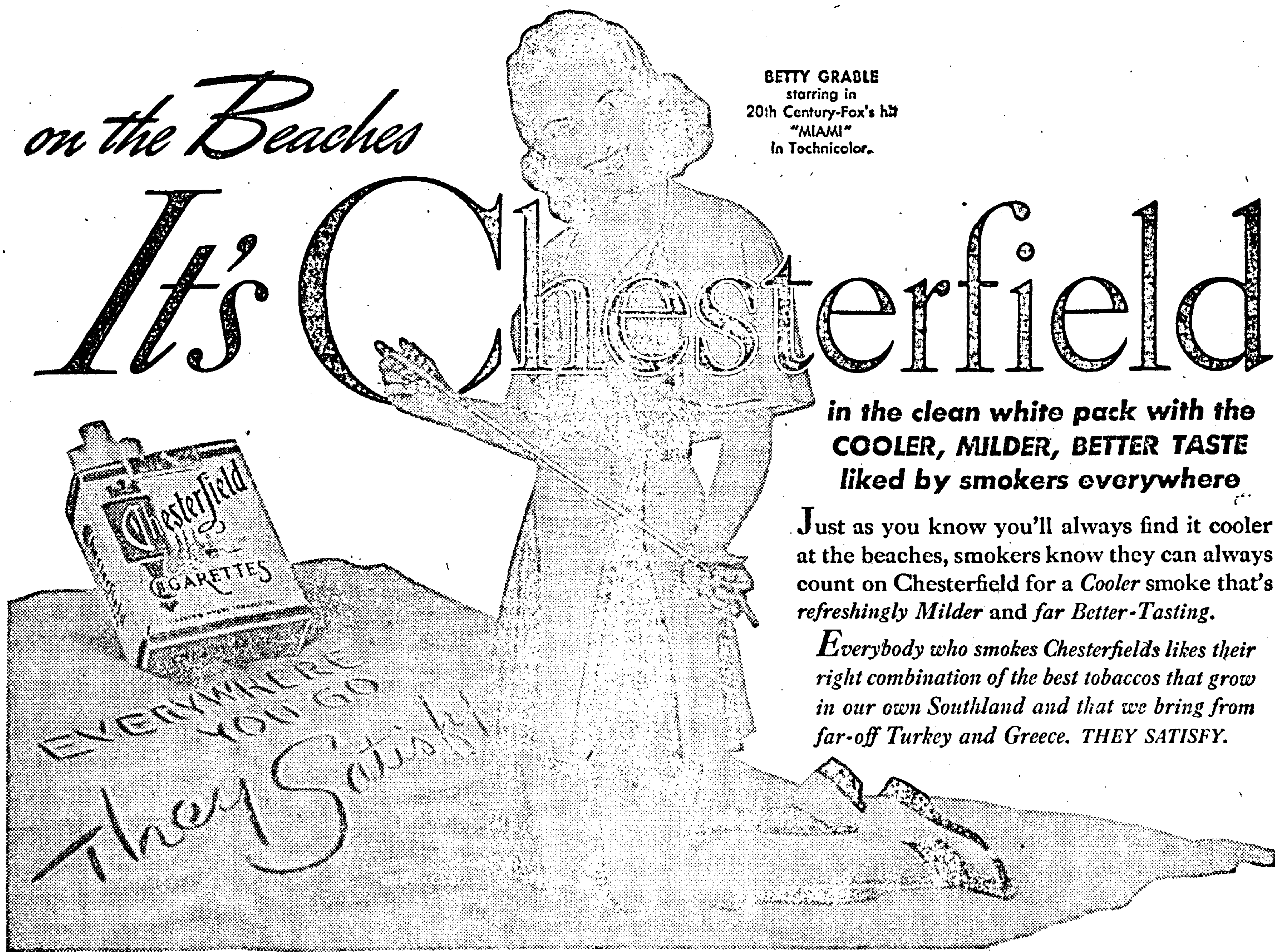
En zo beleven wij het, dat het Kanaal van Sicilië geen „Niemandsland op Zee" meer blijft, althans de beheersing hiervan blijft by de Geallieerden komt te berusten. De doortocht van een Geallieerd convooi om voorraden naar Malta te brengen „zonder dat zich hierbij een belangrijk incident voordeed", is hiervan wel een treffend bewijs.

Al is de situatie nog niet zo, dat de scheepvaart om de Kaap kan worden verlegd door de Middellandse Zee, wij naderen toch wel het punt, dat vijandelijke vliegtuigen niet meer de grootste bedreiging zullen zijn voor Geallieerde schepen in dit gebied.

Een andere factor, die de Duitse plannen in de war stuurt, is het Russische offensief, waardoor de slinkende Luftwaffe zich niet in staat ziet aan alle fronten krachtig te zijn. Boven Libye zijn de vliegtuigen van de As niet eens meer in staat om de vluchtende colonnes van Rommel afdoende te beschermen en volgens de verklaring van een Britsen zegsman „hebben de Duitsers om een of andere reden hun luchtmacht op Sicilië niet zo doeltreffend gebruikt als wel verwacht was," waardoor ook in Tunis het overwicht door de Geallieerde luchtmacht behaald werd. Het Russische offensief plaatst de Duitsers ongetwijfeld voor de grootste moeilijkheden. Bij de Noordamerikaanse landing in Noord-Afrika lieten de Duitsers luchtversterkingen van het Russisch front naar het Middellandse Zeegebied brengen. En op dat ogenblik was het, dat de Russen bij Stalingrad en aan het Centrale front hun grote aanvallen openden.

Het Duitse Hoofdcommando heeft klaarblijkelijk ingezien, dat men in Rusland niets mag risqueren, zodat men maar weer ging overschakelen met het resultaat, dat het front in de Middellandse Zee verzwakt werd.

Als de strijdkrachten van Rommel worden samengevoegd met die van Generaal Nehring in Tunis, wordt dit front van de as veel korter en kan men ook meer steun verlenen aan de grondstrijdkrachten. Het gevolg daarvan zal zijn, dat men het langer kan uithouden en het gevolg daarvan zal weer zijn, dat de invasie van Zuid-Europa langer wordt uitgesteld. Is onze gissing naar de strategie van den vijand juist, dan zal aan de Geallieerde luchtstrijdkrachten een beslissende rol te beurt vallen.

ARUBA.

SOCIEDAD EMANUEL EN DE JODEN.

De Sociedad „Emanuel" (d.i. God met ons) is op het mooie idee gekomen, om een H. Mis te laten opdragen, om Gods barmhartigheid af te smeken over de arme ongelukkige Joden van Europa die zo zwaar gebukt gaan onder de verschrikkelijke vervolgingen en kwellingen. Het is ongetwijfeld een zeer prijzenswaardig voornemen van deze vereniging en ook een bewijs, dat deze vereniging haar naam eer aandoet, immers, ze heet „Sociedad Piadosa Emanuel" m.a.w. een **liefdadige (piadosa)** vereniging. Het is de dure plicht van alle Christenen om voor hun evennaasten te bidden. Het Bestuur van deze vereniging rekent er stellig op, dat leden en niet-leden, m.a.w. iedereen, dit H. Offer zal bijwonen. De gezongen H. Mis zal geschieden op de 31ste December e.k. om 6.30 uur. Onder de H. Mis zal een klein opwekkend woord door den Pastoor gesproken worden. Het ligt ook in de bedoeling van „Sociedad Emanuel" dat alle leden gezamelijk nog een biezonder gebedsuur zullen houden voor het zelfde doel. De trouwe opkomst aller leden wordt verwacht.

„EL DESPERTADOR" VERSCHIJNT NIET MEER.

Het Arubaanse weekblad „El Despertador" zal naar wordt medegedeeld niet meer verschijnen.

Wij ontvingen.

Gids, December 1942. Na een meditatie in het Zuidafrikaans over „Die Engelesang", de gebruikelijke mededelingen, en het vervolgartikel over Geloofszekerheid, volgt het 5e stuk over de Openbare Eredienst, welke stukken steeds dos lezens waard zijn (het gebruik van het woord Liturgie als synoniem van Orde van Dienst, ook bij Katholieken wel in zwang, is in strijd met de oorsprong, het begrip en de historie van dit woord).

Vervolgens wordt in een Persschouw nagegaan, wat er over de „Hervormingsdag" in de plaatselijke pers verschenen is. De schrijver („M.") waardeert het artikel van Ds. Steenstra in „Ons Kerkblad", en vergelijkt dit stuk met het [niet-redactionele] artikel uit de „Beurs- en Nieuwsberichten" van 10 October jl., waaruit „een geheel andere geest spreekt". Het Gereformeerde blad verwijt de Beurs **niet neutraal** te zijn, als het „de praetentie voert de Protestantse zaak voor te staan".

Het artikel zelf wordt als „typisch vrijzinnig" van de hand gewezen. Wie betoogt, dat de Kerkhervorming getypeerd wordt met „vrijmaking van het individuele geweten", „heeft alleen nog maar de buitenkant gezien", aldus M. Luther en Erasmus, die in het Beursartikel bijeen worden gebracht, „hebben op Hervormingsdag niets met elkander uit te staan" en van den schrijver die Calvijns „Oppermachtigen Heerser" vergelijkt met Luthers „genadige Liefde", wordt door M. opgemerkt, dat „als de schrijver dit niet uit boos opzet zegt, hij nimmer een bladzijde van Calvijns werken onder de ogen heeft gehad".

Vuur, December 1942 (Officieel orgaan voor de weermacht).

Kapitein Leendert Langeveld herdenkingsstuk bij het 277-jarig bestaan van het cors Mariniers herinnert aan de praestaties van de Mariniers in Indië, na welks ondergang de plicht voor „het handjevol overgeblevenen" eentonig en zwaar zal zijn, maar niettemin „hoogst nuttig, ja onmisbaar". Luitenant J. de Waal doet een beroep op auto-rijders om soldaten mede te laten rijden (een „lift" is volgens Koenens woordenboek een ...... „stijg- en daaltoestel"). Jean-Pierre geeft een paar mooie stukken. Luitenant H. A. Corsten schrijft zijn herinneringen aan Soerabaia weer in een naar inhoud zeer goed stuk bij de 8e December.

De text van een Japans pamphlet wordt afgedrukt, als ware het een redevoering van Hare Majesteit: vet gedrukt, in een rand van ± 5 cm. wit, met nog een speciale lijst erom! Het is goed, dat men ook hier kennis neme van deze dingen, maar waarom dit Japanse materiaal op zulk een jubileumachtige manier moet worden gedrukt, begrijpen wij niet. Trouwens, het blad is dun genoeg en „Innocent" wil elders al een weekblad ervan maken. Waarover dan zoveel papier verspild aan Japans propaganda-materiaal?

Interessant zijn de mededelingen van drie van Java ontsnapte Nederlanders: diefstal wordt door de Japs gestraft met het afhakken der handen; onthoofdingen vinden in het publiek plaats; de behandeling van Europese vrouwen en kinderen is goed, doch zij krijgen niets uitbetaald; N.S.B.-ers, die aanvankelijk waren losgelaten, zijn later weer gevangen genomen, enz. Een zeer aardig stuk is het laatste door Haave over de „Karlsruhe", die in Augustus 1914 Curaçao in rep en roer bracht. — Verdere inhoud: vaste rubrieken, mededelingen e.d.

Als wij een wens mogen uiten ten aanzien van dit overigens leuk verzorgde blad, dan is het de taal.

EMMASTAD

WACHTDIENSTEN: Ma., 21 Dec.:

Telegram Afdeling: Hr. Nukoop, tel. 832, Negropont 75A.

Scheepvaart Afdeling: Hr. Karsch, tel. 398, Beatrixlaan 16.

Shipping & Supplies: Hr. De Vlieger, tel. 244, Bernhardlaan 10.

Dok-afdeling: Hr De Klerk, tel. 431.

Prot. Gem. Emmastad: Opening Wijkgebouw Suffisant: Hierbij deelt het kerkbestuur der Protestantse Gemeente Emmastad mede, dat het wijkgebouw te Suffisant Dinsdag 22 December as. om 17 uur in gebruik zal worden genomen. Alle leden der gemeente zijn van harte welkom.

Kerstwijdingsavond der Prot. Gem. te Emmastad: Op Woensdagavond 23 December as. 20.15 uur zal, in het Kerkgebouw te Rio Canario, evenals vorig jaar, een Kerstwijdingsavond worden gehouden.

Het programma, dat nog nader zal worden bekend gemaakt, wordt grotendeels gevuld door „ons Gemengd Zangkoor, onder leiding van den Heer H. Kool Jr. Organist den Heer B. M. van Doeland. Enkele soli zullen worden gezongen door Mej. A. van Gricken. Door het koor worden o.a. verschillende mooie, oude Kerstliederen gezongen.

Ieder is welkom! U komt toch ook?

Zwemmen: De aandacht wordt er op gevestigd, dat het instructiebad te Piscaderabaai niet geschikt is voor hen die niet zwemmen kunnen, tenzij dit onder deskundige leiding gebeurt. In geen geval is dit een „kinder-zwembad", waar de kinderen zonder toezicht kunnen baden, zoals blijkbaar wordt waargenomen.

Dit bad wordt uitsluitend gebruikt om er les te geven onder leiding van den Heer Lieshout.

Zwemmen: Er bestaat wederom gelegenheid om kinderen van 6 jaar af te laten inschrijven voor het nemen van zwemlessen. Opgaven hiertoe kunnen gericht worden aan den Secretaris der Sportclub. T.z.h. ontvangt men dan bericht wanneer de kinderen aan de beurt zijn.

